

GREC I i II

1. Presentació

Les matèries Grec I i II de Batxillerat es presenten com a optatives per a l'alumnat de 1r i 2n que cursa la modalitat Batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials.

Aquestes matèries tenen com a objectiu el coneixement bàsic dels principals aspectes lingüístics i culturals del món grec, així com descobrir la importància de la civilització hel·lena en el naixement i evolució de la identitat europea i la seu pervivència en manifestacions culturals i artístiques de la cultura occidental.

L'estudi de la llengua grega contribueix en gran manera a l'aprenentatge d'altres llengües, ja que ajuda a adquirir destreses lingüístiques que milloren la comprensió i reflexió sobre la llengua pròpia, a més d'enriquir el repertori lèxic. Això promou el respecte a la diversitat lingüística, incentiva l'anàlisi crítica i ajuda a la maduresa personal i social de l'alumnat.

A més de l'estudi de la llengua, en aquestes matèries es treballen aspectes culturals que tenen com a finalitat reconéixer els referents de la civilització hel·lena en l'experiència quotidiana de l'alumnat i relacionar-los amb altres sabers apresos. D'aquesta manera, es desenvolupa la capacitat d'anàlisi i esperit crític, l'autonomia personal i la comprensió del món actual de l'alumnat.

Mitjançant l'estudi de totes dues matèries es fomenten competències clau com la competència en comunicació lingüística i la plurilingüe, perquè en ambdues preval l'expressió oral i escrita en diferents llengües i requereixen la mobilització de les habilitats necessàries per a comprendre, interpretar i produir missatges orals, escrits i multimodals.

En el mateix sentit, s'activa la reflexió sobre com funcionen la llengua pròpia i altres llengües en establir relacions entre aquestes, de manera que s'afavoreix l'estima pel coneixement del llenguatge i la cultura literària.

Al mateix temps, a través de la comprensió de conceptes polítics, històrics, econòmics i socials del món grec i del llegat d'aquests en l'actualitat, es valora i respecta la diversitat cultural amb la qual cosa es fomenta la competència clau ciutadana. A més, s'activen actituds de respecte i compromís per la preservació d'aquesta part de la cultura hel·lena.

Referent a la competència clau digital, en les matèries Grec I i II s'utilitzen recursos didàctics digitals tant per a l'aprenentatge com per a la creació de materials propis, individuals o en grup. D'aquesta manera, es contribueix a l'alfabetització digital de l'alumnat, ja que se l'orienta per a adquirir les habilitats necessàries en el maneig i tractament de la informació de manera verac i contrastada.

Les competències clau personal, social i d'aprendre a aprendre i emprenedora es potencien també mitjançant l'estudi de la llengua i cultura gregues, ja que en crear o interpretar textos en grec es desenvolupa en l'alumnat l'acceptació de l'error com a motor d'aprenentatge, al mateix temps que s'activa el gust per aprendre com a manera de superació. També s'impulsa la reflexió, el desenvolupament personal i la facultat de discernir críticament les fonts d'informació, analògiques o digitals, en el procés d'indagació, tant individual com en equip. Així mateix, es fa conscient l'alumnat de la important herència cultural que des del passat ens ajuda a comprendre el present, i es promou d'aquesta manera la capacitat d'acceptar els canvis que suposen un progrés en l'autoconeixement propi. També impulsa una reflexió crítica i constructiva, alhora que promociona la imaginació i la creativitat per a afrontar la incertesa i decidir a partir de l'estudi de les dades.

Amb la reflexió sobre la llengua i la cultura gregues es desenvolupa també la competència clau en consciència i expressions culturals per mitjà del coneixement i la valoració

dels vestigis materials i immaterials del món hel·lènic al nostre país, així com de l'anàlisi de la influència d'aquest passat en determinades expressions artístiques, la qual cosa afavoreix el desenvolupament de la identitat personal a través del diàleg intercultural. L'establiment de la relació del passat amb el present potencia en l'alumnat la comprensió raonada de la societat en la qual viu.

La matèria Grec s'imparteix en els dos cursos de Batxillerat, de manera que l'estudi ha de ser gradual i progressiu, de menor a major dificultat, fent ús d'una metodologia activa i inductiva en la qual l'alumnat, amb l'ajuda del professorat, puga anar construint els conceptes grammaticals. Per a dur a terme aquesta metodologia es prioritzen els criteris de freqüència i aprofitament de les estructures lingüístiques més utilitzades als textos clàssics grecs i la comparació d'aquestes estructures amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, amb la qual cosa es pretén aconseguir un procés d'aprenentatge personalitzat i adaptat als diversos ritmes de l'alumnat.

Es fomenten les activitats lingüístiques, de reflexió i d'anàlisi sobre temes transversals, que encuriosisquen el gust per la lectura i ajuden a la comprensió i expressió oral i escrita. Amb tot això, es potencia la capacitat crítica i l'autoestima de l'alumnat.

Les matèries Grec I i II del Batxillerat es relacionen amb les matèries optatives de l'Educació Secundària Obligatòria Cultura Clàssica en 3r i Llatí, en 4t. A més, estan íntimament vinculades amb les matèries Llatí I i II de Batxillerat, ja que en totes dues matèries es treballen aspectes lingüístics i culturals de la civilització grecoromana.

El currículum de totes dues matèries, Grec I i Grec II, inclou cinc competències específiques amb la descripció corresponent, en la qual es proporciona també informació sobre les connexions amb les competències clau, principalment la competència plurilingüe i la ciutadana que presenta el grec com a eina per a l'aprenentatge i la comprensió d'altres llengües i de la cultura en general.

Les competències específiques de Grec en Batxillerat s'estableixen al voltant de dos eixos principals: el primer té com a objectiu situar la lectura, la interpretació i la traducció de textos de diferent tipologia com a punt de partida per a l'aprenentatge de les llengües, a més de la cultura i civilització, i activar simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic.

El segon eix comporta el desenvolupament de procediments que promoguen una reflexió raonada, crítica, personal i col·lectiva al voltant dels textos i el llegat material i immaterial de la civilització hel·lena i la contribució d'aquesta a la cultura, la societat, la política i la identitat europea.

Després de les competències específiques es presenten els sabers bàsics organitzats en quatre blocs que es presenten des de dues perspectives diferents: lingüística i cultural. L'ordre dels blocs no respon a cap jerarquia d'importància. Els quatre blocs són els següents:

El primer tracta del sistema de la llengua grega amb l'estudi de la morfologia i sintaxi de manera seqüencial i acumulativa en els dos cursos en els quals s'imparteix. L'objectiu és descobrir la llengua grega per mitjà del paral·lelisme gramatical amb la llengua llatina i amb altres llengües conegeudes per l'alumnat. En aquest bloc es treballa la interpretació, producció i traducció de textos grecs graduats al nivell de l'alumnat.

El segon se centra en el grec i el plurilingüisme, amb la finalitat de descobrir la pervivència d'aquest en altres llengües modernes. En aquest bloc es treballen principalment les etimologies gregues mitjançant la comparació dels termes d'origen grec amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, sense oblidar la intermediació amb el llatí. D'aquesta manera, es pretén que l'alumnat amplie el cabal lèxic i en faça un ús precís en diferents situacions comunicatives.

El tercer bloc està dedicat a la literatura grega, l'objectiu primordial de la qual és despertar en l'alumnat l'interès per conéixer la literatura clàssica i la influència d'aquesta, i promoure'n la lectura com a font de plaer i de coneixement del món.

En el quart bloc es treballen els aspectes culturals i patrimonials del món grec, la influència en el món romà i la pervivència hui dia. S'estudien conceptes com la democràcia, l'oratòria, la mitologia, la història, la societat, la vida quotidiana, entre altres, i la influència d'aquests en les manifestacions artístiques i culturals. També es tracta el patrimoni material i immaterial de la cultura hel·lena que facilita la comprensió i posada en valor d'aquesta herència i de les arrels de la cultura europea.

Les situacions d'aprenentatge tenen com a principal objectiu promoure l'adquisició i desenvolupament de les diferents competències específiques de la matèria, si bé es recomana plantejar-les amb un enfocament interdisciplinari i coordinar l'ensenyament del grec amb el de la llengua i cultura llatines, si l'alumnat cursa ambdues matèries.

Finalment, s'estableixen els criteris d'avaluació amb els quals es valora el progrés de l'alumnat respecte a les competències específiques de la matèria. En suma, les matèries Grec I i II s'orienten en funció dels descriptors operatius per a aconseguir els objectius del Batxillerat i promoure l'adquisició i el desenvolupament de les competències clau necessàries per a enfrontar els reptes i desafiaments del segle XXI.

2. Competències específiques

2.1. Competència específica 1

Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el funcionament lingüístic a través de la comparació amb el llatí i amb les llengües coneudes per l'alumnat.

2.1.1. Descripció de la competència

Amb l'adquisició d'aquesta competència es pretén que l'alumnat entenga de manera progressiva la vinculació estreta en el funcionament gramatical i sintàctic de la llengua grega amb la llatina, de manera que mitjançant l'analogia i la comparació entre ambdues puga comprendre amb més facilitat el funcionament d'aquests, el concepte de flexió i les construccions més característiques, així com aconseguir un coneixement essencial de la fonologia, morfologia, sintaxi i lèxic de la llengua grega.

D'aquesta manera, l'alumnat aconsegueix activar aquests sabers bàsics de caràcter lingüístic com a eina per a la comprensió i no com a fi, per arribar a entendre la llengua com una entitat viva i no com la suma abstracta de diferents elements com són el vocabulari i la gramàtica.

Amb l'aprofundiment en la comprensió del funcionament gramatical de la llengua grega, l'alumnat aconsegueix una reflexió personal sobre la seua pròpia llengua, aprén a manejar termes metalingüístics i amplia el repertori lèxic, la qual cosa comporta el desenvolupament de la seua maduresa i autonomia personal, i afavoreix les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Per al primer curs es considera oportú el maneig dels elements bàsics del sistema lingüístic a nivell nominal, pronominal, verbal i oracional, i comparar-lo amb la llengua llatina. En el segon curs, a més de la consolidació de tot l'anterior, es recomana l'aprofundiment en les excepcions de la flexió nominal i pronominal, en els aspectes més complexos de la conjugació verbal, personal i no personal, i els de la sintaxi oracional. Així, mitjançant aquesta competència, es pretén que al final del primer curs l'alumnat valore la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura tant oral com escrita. I al final del segon, que aprecie la diversitat lingüística i s'interesse per l'adquisició d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors operatius: CCL1, CCL2, CP2, STEM2.

2.2. Competència específica 2

Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.

2.2.1. Descripció de la competència

Aquesta competència, aplicada des d'un enfocament plurilingüe, ajuda l'alumnat a ampliar el vocabulari de les llengües que coneix, ja que les relaciona entre si per mitjà de la identificació dels lexemes, prefixos i sufixos que conformen les paraules, i a analitzar els possibles canvis que s'hagen produït de manera diacrònica a nivell fonètic, morfològic o semàntic.

D'altra banda, contribueix a millorar la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita de l'alumnat en llengües romàniques o no romàniques, de manera que pot identificar i explicar la base etimològica d'una paraula, deduir el significat de neologismes o termes de llenguatge especialitzat, així com crear famílies lèxiques.

D'aquesta manera, s'impulsa un aprenentatge interconnectat i deductiu, descobrint i valorant el paper de la llengua grega en la formació de les llengües romàniques i la contribució d'aquestes en aquelles més allunyades per mitjà del vocabulari específic de diversos camps científics i tècnics.

Aquesta competència afavoreix el respecte per la diversitat lingüística i promou l'interés per altres cultures per a construir una identitat europea, a més de promoure les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe.

Al final del primer curs es pretén que l'alumnat aplique les normes bàsiques d'evolució fonètica que permeten trobar les relacions lèxiques dels ètims grecs en les llengües del repertori individual. Al final del segon curs, ha d'haver aconseguit una major sistematització de la formació de derivats nominals i verbals en el grec i en les llengües que coneix, tenint en compte l'ús de la composició, prefixos i sufixos per a inferir-ne el significat.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CP2, CP3, STEM1, CPSAA7.

2.3. Competència específica 3

Argumentar, interpretar, traduir i produir textos grecs, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estrategies de deducció i inducció utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.

2.3.1. Descripció de la competència

L'adquisició d'aquesta competència permet a l'alumnat la comprensió i l'expressió oral i escrita en llengua grega partint de textos de dificultat progressiva i contextualitzats des del punt de vista històric, polític, social i cultural, ja que la lectura de textos grecs implica un context allunyat de l'experiència personal.

Per aquest motiu, és necessari usar eines d'interpretació que col·laboren a desenvolupar l'autonomia de l'alumnat a l'hora de llegir els textos, tant adaptats com originals, fugint de l'interès excessiu per l'anàlisi i desxifratge d'unitats gramaticals en lloc de valorar la comprensió global del text.

La comprensió i la interpretació de textos grecs permet a l'alumnat consolidar els coneixements adquirits en altres matèries i relacionar-los de manera que valore la cultura hel·lènica com un dels pilars de la civilització occidental. Al seu torn, ser conscients d'aquesta vinculació impulsa la seua autoestima i li permet l'emissió de judicis de valor argumentats.

Mitjançant aquesta competència específica es valora la importància de la cerca de fonts primàries adequades per a obtindre informació i es descobreix la pervivència i adaptació d'elements lingüístics i culturals del món hel·lé en el nostre present. També es potencien, alhora, les competències clau en comunicació lingüística i plurilingüe, a més de la digital i la ciutadana, en valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat.

El desenvolupament competencial d'aquest apartat ha d'observar atentament una gradació i progrés adequats. En el primer curs l'alumnat hauria d'aconseguir llegir, traduir, comprendre textos senzills i adaptats que es corresponguen amb els elements gramaticals treballats en la competència 1 i comprendre i produir missatges orals en grec com a manera de reforçar l'aprenentatge lingüístic per mitjà de l'oralitat i reconéixer la importància del grec com a vehicle de transmissió de cultura i comunicació. En el segon, interpretar i traduir textos adaptats i originals de diferents gèneres literaris amb una anàlisi valorativa de la versió que permeta considerar l'error com a motor de l'aprenentatge.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL4, CCEC1, CCEC2.

2.4. Competència específica 4

Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea, i relacionar críticament el present i el passat.

2.4.1. Descripció de la competència

Les matèries Grec I i II no només comporten l'estudi de la llengua, sinó també de la cultura per a poder contextualitzar-la, per la qual cosa amb aquesta competència es pretén que l'alumnat analitze les principals característiques de la civilització grega, les relateix amb la nostra cultura actual i valore la importància de l'erència hel·ènica en la nostra ciutadania democràtica europea.

Aquesta anàlisi ha de promoure en l'alumnat estratègies de reflexió i inferència que potencien el seu desenvolupament personal i judici crític, ja que requereixen una anàlisi valorativa sobre el llegat grec, una investigació argumentada en fonts tant analògiques com digitals, un diàleg respectuós davant aspectes hui en dia ja superats i una valoració aliena al presentisme.

Mitjançant l'estudi de textos grecs, l'alumnat ha de poder percebre la referència constant a la cultura grega i descobrir la immensa aportació d'aquesta a la identitat europea.

Al final del primer curs, l'alumnat ha de ser capaç de reflexionar sobre la influència i llegat de la cultura grega en la civilització romana, en l'occidental i en el seu entorn més pròxim, i presentar els continguts en diversos formats. Al final del segon curs, ha d'aprofundir en la importància dels gèneres literaris en les manifestacions culturals posteriors, per mitjà d'investigacions senzilles de temes monogràfics. En ambdós cursos aquesta competència fomenta el debat respectuós cap a altres cultures i maneres de vida.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CP3, CD1, CPSAA4, CC1.

2.5. Competència específica 5

Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial, de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.

2.5.1. Descripció de la competència

Mitjançant aquesta competència l'alumnat aprén a reconéixer i valorar la presència grega, material i immaterial, com a part dels senyals d'identitat europea, mitjà transmissor de coneixement i font d'inspiració d'altres manifestacions culturals al llarg de la història.

Es pretén, així, despertar el seu interès i la preocupació per la conservació i comprensió d'aquest patrimoni per a poder gaudir-ne tant en el present com en generacions futures, utilitzant recursos analògics i digitals.

L'estudi i el contacte directe o virtual amb aquests elements patrimonials en museus, jaciments arqueològics o viatges culturals constitueix per a l'alumnat un exercici d'anàlisi i reflexió que permet entendre millor el seu entorn històric i patrimonial d'una manera més crítica i precisa.

D'aquesta manera, l'alumnat adquireix el bagatge necessari per a comprendre les arrels gregues de la nostra manera de ser i de pensar i les pren com a referència per a comprendre millor el món actual.

Al final del primer curs, s'espera que l'alumnat identifique i valore la influència del món grec en la península Ibèrica i en la Comunitat Valenciana per mitjà d'activitats que fomenten el respecte a la cultura i valors d'altres civilitzacions. Al final del segon, l'alumnat ha de reconéixer, a més, la importància de la tradició grega com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors per mitjà de senzilles investigacions de caràcter científic.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, CD3, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2.

3. Sabers bàsics

3.1. Introducció

Els sabers bàsics de Grec I i II s'orienten des de la perspectiva lingüística i sociocultural a la consecució de les competències específiques esperades en el pla lingüístic i del coneixement crític d'un passat que té una gran empremta en la vida diària de la nostra societat.

Els sabers s'estructuren en quatre blocs que es distribueixen entre els dos cursos. En tractar-se d'una llengua és evident que els sabers, igual que succeeix amb les competències específiques, estan interconnectats, per la qual cosa la manera de presentar-los no pressuposa una jerarquia o ordre preestablits per encetar-los, sinó que estan oberts a l'ordenació que cada docent considere més oportuna.

Aquests sabers, tant en el pla lingüístic com en el cultural, són compartits en bona part amb les matèries de llengua, sobretot Valencià i Castellà, i també amb les d'Història de l'Art, Literatura Universal, Filosofia i Història de la Filosofia.

El primer bloc, Sistema de la llengua grega, es divideix en dos subgrups, Estructura de la llengua grega i Textos grecs i la interpretació, traducció i producció d'aquests.

El primer, Estructura de la llengua grega, recull tots els elements necessaris per a aconseguir la competència lingüística requerida. Els sabers es distribueixen entre els dos cursos tenint en compte la continuïtat necessària de tots dos. Els sabers del primer curs doten l'alumnat de les eines necessàries per a estudiar textos i enunciats propis de dificultat bàsica, mentre que els del segon any aprofundeixen en les peculiaritats i característiques específiques de nivells de llengua més elevats i de gèneres literaris específics.

El segon, Textos grecs i la interpretació, traducció i producció d'aquests, presenta sabers que continuen els del bloc anterior i proporcionen a l'alumnat les destreses necessàries per a accedir a la traducció, comprensió i producció de textos i enunciats de manera oral i escrita. Les estratègies per a l'anàlisi, traducció, comprensió i expressió del grec a les llengües d'ús de l'alumnat, i viceversa, s'han d'orientar a l'adquisició de les competències específiques de caràcter lingüístic. Hauran d'estar connectades necessàriament amb les de caràcter sociocultural i històric, la qual cosa expressa de manera clara la relació estreta de totes les competències i tots els sabers que componen la matèria. Per això, aquest apartat està orientat fonamentalment als sabers que desenvolupen les competències específiques corresponents.

El segon bloc, El grec i el plurilingüisme: ètims, derivació, composició i hel·lenismes, té com a focus la relació i l'anàlisi justificades de la llengua grega respecte al repertori lingüístic de

l'alumnat. D'aquesta manera, l'alumnat aprofundeix en els sabers i ànalisis metalingüístiques, la qual cosa permet, al seu torn, una millora substancial en les llengües d'ús habitual en el vocabulari i la comprensió. És en aquest bloc en el qual es troba la major interconnexió amb les competències específiques d'altres llengües d'ús de l'alumnat.

El bloc tercer, Literatura grega: gèneres literaris i obres, tracta les obres de diferents gèneres tant de autors com d'autors que han suposat una fita en el desenvolupament cultural europeu. En un primer moment, es presenten les peculiaritats de la producció literària clàssica, com a forma d'expressió pròpia de l'època i les connexions de la literatura grega amb la llatina. A partir d'ací, s'ha d'anar aprofundint en cadascun dels gèneres i èpoques posant l'accent en aquells autors i autors les obres de les quals hagen tingut una major transcendència per a la literatura europea.

El quart bloc, Grècia i la seua pervivència, es compon de dos subgrups, que engloben els sabers relacionats amb els aspectes històrics, socioculturals i patrimonials més importants i necessaris per a la comprensió correcta de la cultura i la llengua gregues.

El primer, Grècia i la seua pervivència, se centra en els continguts geogràfics, històrics i socioculturals més destacats del món grec necessaris per a dotar l'alumnat del context necessari que afavorisca la comprensió dels textos que es treballen en els blocs anteriors. En qualsevol cas, s'haurà de tindre una visió de conjunt fonamental i clara de la història i evolució de la societat hel·lena.

El segon, Grècia i el seu llegat, tracta totes les qüestions relatives a l'herència del món grec que abasta des de l'arquitectura a l'organització social i la pervivència de la cultura grega des de l'antiguitat fins als nostres dies en el món occidental. Per mitjà de tot això, l'alumnat adquireix una consciència crítica dels elements que formen el nostre model de convivència actual basat en el respecte a altres cultures i maneres de vida, però sense oblidar-ne els elements que li són propis. Aquest bloc presenta una connexió clara amb les competències específiques i els sabers associats de matèries com a Història d'Espanya, Història de l'Art, Literatura Universal, Literatura Universal, Filosofia i Història de la Filosofia.

3.2. Bloc 1: SISTEMA LLENGUA GREGA

ESTRUCTURA LLENGUA GREGA. CE1 i CE2	1r BATX	2n BATX
Abecedari, pronunciació i accentuació de la llengua grega.	X	
Tipus de paraules: variables i invariables.	X	
Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal.	X	
Peculiaritats de la declinació grega.		X
Conjugació: El verb grec.	X	X
Els casos i els usos d'aquests.	X	
La concordança i l'ordre de paraules.	X	
L'oració: simples i compostes.	X	X
Formes nominals del verb.	X	X

TEXTOS GRECS I LA INTERPRETACIÓ, TRADUCCIÓ I PRODUCCIÓ D'AQUESTS. CE1, CE2 i CE3	1r BATX	2n BATX
Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los.	X	X
Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text.		X
Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.	X	X
Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.	X	X
Importància de la influència del grec en les llengües del repertori individual de l'alumnat.	X	
Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portfolio europeu de les llengües (PEL), imatges, glossaris, diccionaris, etc.	X	X
Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	X	X

3.3. Bloc 2: EL GREC I EL PLURILINGÜISME

ÈTIMS, DERIVACIÓ, COMPOSICIÓ I HEL·LENISMES. CE2	1r BATX	2n BATX
Origen i evolució dels sistemes d'escriptura. L'alfabet grec.	X	
Regles de transcripció de l'alfabet grec a la llengua d'ensenyament.	X	
Formants grecs (lexemes, sufíxos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica.	X	X
Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...)	X	
Influència del grec en les llengües d'ensenyament i en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat.	X	X
Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta.	X	X
Interès per conéixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.	X	X
Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual.	X	X
Respecte per la diversitat lingüística.	X	X
Bibliografia i bibliografia web (lexicografia, repertoris i glossaris) en l'estudi i aprenentatge de la llengua grega com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.	X	X

3.4. Bloc 3: LITERATURA GREGA

GÈNERES LITERARIS I OBRES. CE4 i CE5	1r BATX	2n BATX
Principals gèneres literaris, obres i autors grecs, tant homes com dones: importància i influència en expressions artístiques posteriors.	X	X
La llengua grega com a principal via de transmissió del món clàssic.	X	X
Pervivència dels temes, motius i tradicions de la literatura grega en la producció cultural europea.	X	X
Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual.	X	X
Interés cap a la literatura i la lectura d'aquesta com a font de plaer i de coneixement del món.	X	X
Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	X	X

3.5. Bloc 4: GRÈCIA I LA SEUA PERVIVÈNCIA

GRÈCIA I LA SEUA CULTURA. CE 4 i CE5	1r BATX	2n BATX
Principals aspectes geogràfics i etapes històriques del món grec relacionats amb la comprensió de l'evolució d'Europa.	X	
El món grec i la mar.	X	
Evolució històrica de l'organització social de Grècia com a part essencial de la història i cultura de la societat actual.	X	
Aspectes fonamentals de la vida quotidiana i cultura gregues en la conformació de la nostra identitat com a societat i anàlisi crítica d'aquests.	X	
Respecte per la diversitat cultural.	X	X
Interés per conéixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega.	X	X
Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC.	X	X
Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia grega fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.	X	X
Estratègies i eines (analogiques i digitals) per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.	X	X

GRÈCIA I EL SEU LLEGAT. CE4 i CE5	1r BATX	2n BATX
Relació de Grècia amb cultures antigues i la seu aportació a la cultura i al pensament de la societat occidental.	X	
Les representacions i festivals teatrals, evolució i pervivència en l'actualitat.	X	
Les competicions atlètiques i la pervivència d'aquestes en l'actualitat.	X	
L'educació en l'antiga Grècia: els models educatius d'Atenes i Esparta i la comparació amb els sistemes actuals.	X	
Les institucions polítiques gregues i la influència i pervivència d'aquestes en el sistema polític actual.	X	
Exemples rellevants de la influència de la mitologia clàssica en manifestacions artístiques i literàries.		X
Vestigis de la presència grega en la península Ibèrica.	X	
Comparació i anàlisi contextualitzada d'aspectes de la societat grega relacionats amb els principals reptes del segle XXI.	X	
La importància del discurs públic per a la vida política i social.		X
Interés per conéixer l'origen grec de moltes de les nostres tradicions, costums i manifestacions culturals.	X	X
Estratègies de creació pròpia individuals o grupals sobre el llegat de la cultura grega, fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.	X	X

4. Situacions d'aprenentatge per al conjunt de les competències de la matèria

Les situacions d'aprenentatge de les matèries Grec I i II vinculen les competències específiques de l'assignatura amb les competències clau i els desafiaments del segle XXI i descobreixen la pervivència de la llengua i la cultura gregues en la realitat de l'alumnat.

La transversalitat, el paral·lelisme amb el llatí i la interdisciplinarietat han de ser eixos primordials en el procés d'aprenentatge del grec, que vinculen els coneixements de l'alumnat amb les competències específiques de la matèria. D'aquesta manera es potencia la connexió directa de la llengua i cultura hel·lenes amb altres matèries lingüístiques d'àmbit històric o científic.

Per a l'estudi d'aquestes es recomana un ensenyament actiu i gradual que promoga l'ús d'estratègies d'aprenentatge que afavorisquen la possibilitat d'aprendre gaudint amb activitats, jocs, tallers i reptes didàctics que potencien la motivació, la creativitat, la capacitat de superació i el desenvolupament personal de l'alumnat. S'aconsellen activitats didàctiques que fomenten els treballs de recerca, individuals i cooperatius, que ajuden a estimular la reflexió i l'argumentació de l'alumnat, a més del seu esperit crític. Així mateix, es recomanen activitats de reforç, de recuperació i d'ampliació que ajuden a afermar les competències específiques.

Com a marc general de les situacions d'aprenentatge, amb l'objectiu d'atendre la diversitat d'interessos i necessitats de l'alumnat, s'han d'incorporar els principis del disseny universal d'aprenentatge, i cal assegurar que no existisquen barreres que impedisquen l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional per a garantir la seua participació i aprenentatge, per a això el docent ha de tindre el paper de guia i promotor del progrés personal de l'alumnat mitjançant la selecció de recursos didàctics adequats que inciten a la reflexió sobre

el funcionament de la llengua i la cultura gregues. Convé que aquests recursos s'adapten als diferents ritmes d'aprenentatge, tot respectant la diversitat de l'alumnat alhora que s' incentiva l'afany de superació i es promou la capacitat investigadora i argumentativa.

Cal incorporar activitats que estimulen l'interés i l'hàbit de la lectura, de l'expressió oral i escrita amb exposicions orals, recomanacions de llibres adequats al seu nivell i redacció de treballs individuals i en equip.

Per a l'estudi dels blocs de la llengua grega es recomana un mètode inductiu-contextual, a través del qual l'alumnat descobrisca els continguts gramaticals emprant el criteri de freqüència, el context i la comparació amb altres llengües per a comprendre'ls. Així mateix, per a descobrir el significat de paraules o d'àtims s'han d'utilitzar il·lustracions, famílies lèxiques, jocs i de nou el context. Finalment, es recomana la realització d'exercicis que servisquen per a consolidar els nous aspectes gramaticals estudiats.

En l'apartat del sistema lingüístic s'ha d'intentar relacionar el grec amb el llatí i amb el repertori lingüístic de l'alumnat, de manera que es descobrisquen les analogies i diferències entre la llengua parlada en el món hel·lé amb les coneudes i empleades pel discent.

El Marc europeu comú de referència recomana en les competències lingüístiques que l'aprenentatge de les llengües potencie els conceptes de comprensió i expressió tant oral com escrita, així com la interpretació, traducció i retroversió de textos adaptats. D'aquesta manera, cal fomentar les pràctiques orals i escrites en grec dins l'aula, fent ús de frases, expressions i textos senzills, adaptats o originals. A més, cal promoure activitats de comprensió, ànalisi i desenvolupament mitjançant exercicis d'autocorrecció que servisquen per a consolidar coneixements i destreses.

Quant al bloc de literatura grega (principalment en segon curs de Batxillerat), s'ha d'estudiar la producció literària del món hel·lé mitjançant la lectura de passatges en llengua original o d'obres adaptades perquè l'alumnat puga incrementar el seu interès per la lectura. També cal posar en relleu la influència de les obres i dels tòpics literaris grecs en la literatura clàssica llatina i en les produccions de les literatures posteriors.

Pel que respecta al bloc de la cultura grega i la pervivència d'aquesta, s'ha de treballar amb activitats de recopilació i sistematització que estimulen la reflexió i el pensament crític. Per a això, cal partir dels coneixements geogràfics i històrics fonamentals i del llegat per a arribar a una major comprensió del passat, i evitar judicis de valor basats en el presentisme.

Cal promoure la realització de tallers didàctics que ajuden a aplicar processos d'ànalisi, observació i experimentació adequats als continguts per a destacar la importància de l'aprenentatge en el seu desenvolupament personal i afavorir el descobriment, la investigació, l'espiritu emprendedor i la iniciativa personal.

L'estudi de la llengua i cultura gregues desenvolupa en l'alumnat opinions personals respectuoses sobre la diversitat lingüística i la manera de vida en uns altres temps i cultures. L'alumnat aprén d'aquesta manera a relacionar el funcionament de la llengua parlada pels antics grecs amb el llatí i amb les del repertori lingüístic personal, a més de reconéixer que el coneixement del món hel·lé l'ajuda a interpretar el món actual.

5. Criteris d'avaluació

CE1. Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el funcionament lingüístic a través de la comparació amb el llatí i amb les llengües coneudes per l'alumnat.

1r BATX	2n BATX
1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del grec (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada en textos clàssics grecs.	1.1. Identificar i analitzar en profunditat els aspectes morfològics del grec (excepcions i irregularitats de la declinació i conjugació) en textos clàssics grecs.
1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del grec en frases i textos de dificultat graduada.	1.2. Distingir i analitzar en profunditat els aspectes sintàctics del grec en textos clàssics.
1.3. Reconéixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la classificació i el context oracional.	1.3. Reconéixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques gregues en textos clàssics hel·lens.
1.4. Identificar els temps verbals grecs més usuals en els textos tenint en compte la classificació i el context oracional.	1.4. Utilitzar de manera precisa la formació i funció de les formes personals i no personals del verb grec en textos clàssics.
1.5. Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.	1.5. Valorar la llengua grega com a mitjà per a la comprensió i coneixement de l'origen de moltes paraules del lèxic de l'alumnat i com a porta d'accés a un vocabulari més específic de naturalesa filosòfica o científica.

CE 2. Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.

1r BATX	2n BATX
2.1. Fer un ús pertinent dels hel·lenismes i els tecnicismes més comuns en un context adequat, utilitzant la transcripció fonètica.	2.1. Conéixer i aplicar les regles fonamentals per a deduir l'evolució de les paraules gregues a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana
2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims grecs en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.	2.2. Manejar adequadament els mecanismes de derivació i composició en les llengües conegudes per l'alumnat.
2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori.	2.3. Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb elements grecs.
2.4. Explicar la relació del grec amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.	2.4. Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.

CE3. Argumentar, interpretar, traduir i produir textos grecs, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estratègies de deducció i inducció utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.

1r BATX	2n BATX
3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua grega per a la comprensió i expressió oral i escrita d'aquesta.	3.1. Aplicar els coneixements sobre elements i construccions morfològiques i sintàctiques regulars i irregulars en la interpretació i traducció de textos clàssics.
3.2. Llegir textos i comprendre missatges (orals i escrits) de dificultat graduada en grec.	3.2. Ajustar el significat dels termes grecs tenint en compte la informació proporcionada en els textos i utilitzant els suports necessaris per a la seua traducció.
3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en grec, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos.	3.3. Llegir passatges i textos grecs clàssics i posar-los en el context de la literatura grega.
3.4. Interpretar i traduir frases o textos grecs adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.	3.4. Interpretar i traduir textos hel·lens adaptats o originals de diferents gèneres literaris, i apreciar les semblances i coincidències amb altres llengües conegudes.
3.5. Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.	3.5. Reflexionar sobre les traduccions pròpies proposant i argumentant els canvis a partir de la reflexió lingüística.

CE4. Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea, relacionant críticament el present i el passat.

1r BATX	2n BATX
4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització hel·lena i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals.	4.1. Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris grecs amb la finalitat de reconéixer les estructures bàsiques d'aquests i contrastar-los amb textos de la literatura actual.
4.2. Reconéixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques.	4.2. Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual.
4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant la recerca d'informació adequada.	4.3. Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les contribucions de la cultura hel·lena, utilitzant diverses fonts d'informació.
4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.	4.4. Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura grega per al desenvolupament d'una societat democràtica i global.

CE5. Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial, de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.

1r BATX	2n BATX
5.1. Explorar la presència del llegat grec en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la seua vida quotidiana.	5.1. Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització grega.
5.2. Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs a la Comunitat Valenciana i en la península ibèrica.	5.2. Identificar i explicar la importància de la tradició grega com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors.
5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i l'estima de les manifestacions culturals del passat grec.	5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura grega per a percebre'n la presència en la nostra cultura actual.
5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	5.4. Mostrar interès i respecte pel descobriment i posada en valor del llegat grec per a indagar sobre la vigència d'aquest en el món actual.

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

1. Presentació.

La matèria Història de la Filosofia assumeix el salt qualitatiu en el grau d'abstracció que suposava la matèria de Filosofia de 1r de Batxillerat i li dona projecció històrica tot rastrejant el procés pel qual s'ha gestat i desenvolupat la història de les idees.

Així, l'estudi de l'evolució històrica dels interrogants que la filosofia planteja, desenvolupa en l'alumnat la capacitat crítica i l'allunya dels discursos dogmàtics i fal·laços que es postulen com a veritats ahistoriques, sempre a partir del reconeixement i de l'estudi de les idees de persones diverses en diferents cultures i moments històrics. Entendre les aportacions de les teories de la història de la filosofia a la comprensió dels conflictes actuals enforteix i millora la capacitat de l'alumnat per a conéixer, valorar i respectar la cultura i la història. A més, porta a reconéixer la diversitat d'idees i la pluralitat de plantejaments com a elements fonamentals de la ciutadania democràtica i participativa, i distància de les postures totalitàries que la falta de sentit històric produeix.

Aquesta aproximació històrica als problemes dona una major amplitud i profunditat al treball de les capacitats que promouen en l'alumnat una ciutadania global responsable, compromesa i respectuosa i que li permeten enfrontar els desafiaments del segle XXI. La capacitat de reflexionar de manera crítica tant sobre un mateix com sobre la situació de les altres persones; d'identificar situacions d'injustícia i fer una anàlisi ètica que porte a un compromís de canvi; de combatre les desigualtats a partir de la comprensió de la naturalesa humana; de construir una convivència pacífica basada en els drets humans; de promoure societats justes i democràtiques a partir de la comprensió de les estructures socials i polítiques en són algunes i s'amplien des de la perspectiva històrica perquè permeten comprendre l'origen i evolució dels interrogants i accedir a reflexions i idees que d'una altra manera no estarien al seu abast. Tot això consolida la maduresa personal i social de l'alumnat i contribueix al desplegament de les competències clau.

L'objectiu primordial d'aquesta matèria és recórrer el camí que han fet les preguntes i respostes que han sorgit de les qüestions fonamentals que es planteja l'ésser humà. Preguntes i respostes referides als diferents plantejaments sobre l'univers, la naturalesa o el mateix ésser humà, així com al coneixement i als valors que orienten la nostra acció i que, encara que en essència són les mateixes, han anat variant al llarg de la història del pensament, s'han formulat de manera diferent i s'han presentat d'acord amb les inquietuds i novetats de cada època. Però en aquest recorregut s'imposa una mirada crítica al conjunt de plantejaments que han ignorat moltes contribucions d'autories considerades menors o pertanyents a altres tradicions de pensament.

Complir aquest objectiu és, per tant, imprescindible per a la consecució de la maduresa personal, social i professional de l'alumnat. L'observació de la relació de diàleg que s'estableix entre les diferents idees, i entre diferents aspectes de la cultura comporta també l'observació del procés de formació de la xarxa mental amb la qual pensem, sentim, desitgem i actuem. Per tant, el desenvolupament de la matèria, en comptes de consistir en la mera exposició erudita de coneixements, ha de representar un exercici de descobriment del fet que les idees i els valors que ens han sigut llegats també són els fonaments de la manera de ser i de fer de l'alumnat.

Per a aconseguir aquest objectiu, l'alumnat ha de ser capaç de desenvolupar unes competències específiques que són una ampliació de les que ja s'han treballat en primer de Batxillerat. La primera d'aquestes competències té a veure amb la historicitat del saber filosòfic i amb el treball crític de les fonts. A partir d'aquest treball directe amb els textos de les autors i dels autors de la història de la filosofia es desenvolupen totes les competències del treball filosòfic. L'alumnat ha de ser capaç de seleccionar i tractar la informació des d'una perspectiva crítica per a desenvolupar la reflexió. A més, una vegada analitzades i treballades les idees a través de la lectura crítica dels textos, l'alumnat ha de ser capaç d'explicar amb claredat el